

DER SKAL FOKUS PÅ MASKINOMKOSTNINGERNE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Maskinomkostningerne skal endevendes. Det har gårdejer Lars Schmidt Jørgensen for længst indset efter i et par år at have arbejdet med Fraktilanalysen sammen med planteavlskonsulent Carsten Clausen Kock, Sønderjysk Landboforening.

I de seneste to år har Lars og Carsten kunnet konstatere, at maskinomkostningerne for grovfoder og salgsafgrøder samlet set ligger på et for højt niveau på Brøstrupgaard.

Allerede i 2014, hvor de kiggede på Fraktilanalysen første gang, havde de lyst til at grave et spadestik eller to dybere i maskinomkostningerne. De besluttede sig dog for at se tiden an, til næste analyse lå klar, for at se, om samme mønster viste sig i regnskabstallene for 2014. Det gjorde der.

Lars og Carsten aftalte derfor, da de lavede markplanen i november sidste år, at de ville tage udgangspunkt i Fraktilanalysen og årsrapporten for 2015 for at finde årsagerne til de høje maskinomkostninger. Lars er med i et maskinfællesskab og bruger også en maskinstation til finsnitningen. Derudover kører han med sine egne maskiner i marken. Årsagen til de høje maskinomkostninger skal måske derfor findes flere steder i markdriften.

- Fraktilanalysen er rigtig god til at sammenligne sig med andre, og den viser tydeligt, at maskinomkostningerne er et opmærksomhedspunkt, men den fortæller ikke direkte, hvor der skal sættes ind. Er det arbejdet med maskinfællesskabets maskiner, er det maskinstationen,

som kunne være mere effektiv, eller er det eget arbejde med egne maskiner? Det ved vi ikke noget om endnu, forklarer Carsten.

MASKINFÆLLESSKABET

I fællesskabet føres der omhyggeligt regnskab med brugen af maskinparken. Der er fastsat en pris for, hvad det koster at bruge hver enkelt maskine opgjort pr. time, pr. kubikmeter eller pr. ha. Men Lars har hidtil ikke registreret sit eget tidsforbrug, når han kører med maskinerne, og der kan let ryge en ekstra time eller to på, når han henter og afleverer en maskine. Især når den også skal vaskes og klargøres.

Selv om Lars kan holde en effektivitet på 60-70 m³ pr. time med gyllevognen, får det ekstra tidsforbrug regnskabet til at se en del anderledes ud. I den kommende driftssæson vil Lars derfor have fokus på at registrere sin tid.

- Jeg havde egentlig set for mig, at vi inden længe kunne lave en analyse af mark og maskiner i FMS (Foder-Mark-System) for at finde ud af, hvilke omkostninger du har på de enkelte afgrøder, men det er langt bedre, hvis du først får præciseret, hvad dit reelle tidsforbrug er, understreger Carsten.

En FMS-analyse sætter tal på, hvilke maskinoperationer der har en høj pris, og viser dermed, om forbedringerne skal hentes på maskinfællesskabets maskiner, egne maskiner, eller måske maskinstationen.

MASKINSTATIONEN

Lars har et godt og tillidsfuldt samarbejde med sin maskinstation. Men i en FMS-analyse skal alt ses efter i sømmene. Lars er derfor nødt til også at se nærmere på maskinstationens tidsforbrug. Ser prisen for høj ud hos ham, sammenlignet med hvordan den ligger hos andre, er det vigtigt at finde frem til årsagen.

- Vi har lavet FMS-analyser flere steder, så vi kan sammenligne dine tal med, hvad det koster andre steder at håndtere eksempelvis græs, når vi regner det hele med, understreger Carsten.

EGNE MASKINER

Lars har et godt bud på, hvorfor hans egne maskiner ser ud til at volde ham problemer. Han har netop skiftet en traktor ud, som i et par år i træk har kostet ham en del på vedligeholdelseskontoen. Sådanne udgifter trækker naturligt nok i en lidt forkert retning:

- Vi skal nok blive mere bevidste om, hvornår vi skal holde op med at vedligeholde på gamle maskiner, siger Lars til Carsten.

Sidst, men ikke mindst, skal Lars have styr på sit tidsforbrug på egne maskiner. Det er en vigtig del af analysen at finde ud af, hvor meget tid han bruger på de enkelte arbejdsopgaver.

Lars er lidt bekymret for, om konklusionen på FMS-analysen bliver, at han ikke selv skal bruge så meget tid på traktoren. Men som Carsten indskyder, skal analysen først og fremmest give ham grundlaget for at træffe sine beslutninger på et oplyst grundlag:

- Selv om du måske finder du af, at du bruger noget af din tid anderledes, end vi gik og regnede med, er der ikke dermed truffet en beslutning om, hvorvidt du skal køre med traktor i din egen mark, men du finder ud af, hvilke opgaver du har en god timeløn på, og hvilke opgaver der måske giver en mindre god timeløn.

FAKTA OM BRØSTRUPGAARD

Lars overtog Brøstrupgaard i 2008. Han er kvægproducent og har omkring 140 kvier p.t. og 125 årskøer blandet sortbroget og Jersey.

Af de 124 ha jord, som hører til gården, dyrker Lars ca. 120 ha. Han producerer græs og majs på to tredjedele af arealet og korn på resten. Kornet er først og fremmest en salgsafgrøde, men han bruger normalt også mellem 1.100-1.200 tønner korn til foder.

Lars er med i et maskinfællesskab med 16 andre landmænd i lokalområdet. Han bruger den lokale maskinstation til finsnitning. I stalden har han en fuldtidsansat medarbejder. Indtil for nylig havde Lars også en elev ansat.

FRAKTILANALYSEN SÆTTER EN GOD DIALOG I GANG

Ifølge planterådgiver Carsten Clausen Kock er Fraktilanalysen et rigtig godt redskab til hurtigt at komme i en konkret dialog med landmanden om, hvordan det går på bedriften.

Uden et stort tidsforbrug giver Fraktilanalysen et hurtigt overblik over ejendommen. Med analysen i hånden føler Carsten sig godt rustet til at gå ind i en dialog med landmanden om, hvor skoen trykker:

- Samtalen får en helt anden karakter, end hvis vi bare starter med at snakke om, hvordan det er gået i år. Hvis vi i stedet for starter med at se på, hvordan vi klarer os i sammenligning med andre, så skal vi lige pludselig til at forholde os til, om det kunne blive bedre, om der er nogle ting, der forhindrer os i at nå det potentiale, vi mener, der er på marken.

På baggrund af Fraktilanalysen kan Carsten sammen med landmanden hurtigt sætte fingeren på, hvor udfordringerne evt. er.

Derefter kan han præsentere landmanden for nogle mulige handlingsveje:

- Hvis hans fremstillingspris på grovfoder f.eks. er høj, kan vores FMS-analyse fortælle os, om det er, fordi han har en dårlig arrondering, eller om det er praksis, det er galt

med. Vi får udpeget problemområderne i Fraktilanalysen og kan så via FMS få nogle flere svar på, hvor løsningerne skal findes i praksis.

OM FRAKTILANALYSEN

Fraktilanalysen er et af Business Check-værktøjerne og præsenterer udvalgte nøgletal. Analysen kan bruges til at sammenligne den enkelte landmands resultater fra driftsgrensanalysen med andre bedrífers resultater. Fraktilanalysen kan fås hos den lokale DLBR-rådgiver, men den er også tilgængelig på [LandbrugsInfo under Økonomi > Benchmarking > Business Check](#).